

Kommunstyrelsen

2024-11-05

## § 247 Beslut om åtgärdsprogram för PM10, antagande

Dnr KS 2024-747

### Kommunstyrelsens beslut

#### 1. Samhällsbyggnadsnämndens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Åtgärdsprogram för partiklar, PM10, 2024–2030 antas.

### Reservationer

Jörgen Ring (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och lämnar följande skriftliga reservation:

"Sverigedemokraterna kommer aktivt att jobba för att motverka bilfientlig politik och ineffektiva miljöåtgärder i Linköpings kommun som inte bidrar till något mer än ökade kostnader och försvårande av framkomligheten för Linköpings medborgare. I handlingarna framgår att det till 2028 planeras att bli dubbdäcksfritt på Hamngatan i Linköping. Detta kan SD ej acceptera då Hamngatan är en viktig väg i trafikinätet i Linköping. Om det blir dubbdäcksförbud blir det ytterligare en begränsning av framkomligheten i vår stad. SD anser att man istället ska satsa på andra alternativa lösningar för att få en bättre luftmiljö som till exempel bindning av dammpartiklar, effektiv städteknik på våren, sopsaltning på vintern och grön våg med trafikljus på Hamngatan för att minska acceleration och retardation av bilar. Vi anser att de andra åtgärderna i förslaget är bra men på grund av texten om dubbdäcksförbud och minskat trafikflöde reserverar vi oss emot ärendet. Därför yrkar vi avslag på åtgärd 4 om sänkt hastighet och åtgärd 6 om dubbdäcksförbud och minskat trafikflöde."

Gunnar Gustafsson (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och lämnar följande skriftliga reservation:

"Som utredningen visar är dubbdäcksförbud den åtgärd som har störst effekt på bildningen av partiklar PM10. För att värna människors hälsa och livskvalitet yrkar jag att den tidigareläggs."

Vid ett studiebesök på VTI fick vi i Miljöpartiet lära oss om hur Stockholm har jobbat för att minska föroreningarna längs Hornsgatan. Det arbetet har varit lyckat, de har minskat föroreningarna drastiskt. Det har varit en kombination av åtgärder. Dels har det varit ett införande av dubbdäcksförbud, sänkt hastighet och minskat antal bilar. Det har också varit en utveckling av olika

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--

Kommunstyrelsen

2024-11-05

metoder för att hålla rent. De jobbar med dammbindning och städning såsom Linköping avser att göra och har gjort, åtminstone delvis. Vanlig städning har en väldigt liten omedelbar effekt. Den effekt det har är på sikt, mängden material som senare mals ned till partiklar PM10 minskar.

Stockholm har också minimerat tillförseln av material som kan bilda damm. De använder inte grus/stenkross för halkbekämpning varken på den mest utsatta Hornsgatan eller på trottoarer och gator runt den. På så vis dras inte grus med av bildäck och skor, rullar inte ner från trottoarer till körbanan där de sedan kan malas ned till damm. Som tillägg till förslagen i åtgärdsprogrammet yrkar jag därför att Linköping snarast upphör med sandning av trottoarer, GC,banor och mindre gator nära Hamngatan. Att dessa istället halkbekämpas med sopsaltning. Mitt yrkande är att åtgärd 5, användning av vintersand 4-8 ersätts av sopsaltning av aktuella avsnitt."

Sofia Frithioff reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och lämnar följande skriftliga reservation:

"Luftföroreningar är ett stort samhällsproblem med stora konsekvenser för folkhälsan (6700 förtida dödsfall per år). Partiklar är den främsta orsaken och största delen beror på lokal emission. Kommunens anlitade konsult konstaterar att den enda verkligt verksamma åtgärden är ett paket av åtgärder omfattande även dubbdäcksförbud på Hamngatan. Förslaget till åtgärdsprogram ger intryck av att det inte i första hand är partikelhalterna som är ett problem utan snarare Naturvårdsverkets och i förlängningen EU:s gränsvärden. Vänsterpartiet anser mot denna bakgrund att de presenterade förslagen är otillräckliga och skulle gärna se ett införande av dubbdäcksförbud i närtid".

Liselotte Fager (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

## Ärende

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett förslag på åtgärdsprogram för partiklar, PM10 som innehåller åtgärder som ska säkerställa att miljökvalitetsnormen för PM10 inte överskrids på Hamngatan.

Medlemsländerna i EU är skyldiga att klara miljökvalitetsnormerna som är gränsvärden. Luftkvalitetsförordningen (SFS 2010:477) anger att miljökvalitetsnormen för PM10 är en gränsvärdesnorm. Under våren 2022 överskreds miljökvalitetsnormen för PM10 totalt under 42 dygn på Hamngatan i Linköping.

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--

Kommunstyrelsen

2024-11-05

I och med överskridandet av miljökvalitetsnormen yttrade Naturvårdsverket den 16 maj 2022 att ett nytt åtgärdsprogram behöver upprättas för att miljökvalitetsnormen för PM10 ska kunna följas i Linköpings kommun. Åtgärdsprogrammet ska redovisas till Naturvårdsverket senast den 30 november 2024.

Åtgärdsprogrammet har varit föremål för samråd under perioden 27 mars till 27 maj 2024.

Under samrådstiden kom det totalt in 24 yttranden. De inkomna synpunkterna berör huvudsakligen ambitionsnivån, val av åtgärder och prioriteringsordningen av åtgärder. Val av åtgärder och tidsplan grundas på effekt och politisk prioritering. I förvaltningens avvägning av dubbdäcksförbud och tillgänglighet är bedömningen att andra åtgärder ska testas först innan dubbdäcksförbud införs.

Åtgärder med låg effekt (grönska) och åtgärder som riskerar att ha negativ miljöpåverkan (spolning av vatten) har valts bort från åtgärdsprogrammet. Åtgärdsprogrammet kvarstår utan ändringar efter samrådet.

När åtgärdsprogram för PM10 antas i kommunfullmäktige ersätter programmet kommunens gällande handlingsplan för partiklar, PM10 2021–2026.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-10-16, § 145

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag tillstyrks med tillägget att åtgärd 5 i åtgärdsprogrammet ändras så att mindre gator, gång- och cykelvägar intill Hamngatan saltas eller sopsaltas istället för att grusas.

2. Handlingsplan för partiklar, PM10, 2021–2026 (SBN 2020-10-21, §181) upphävs under förutsättning att kommunfullmäktige antar Åtgärdsprogram för partiklar, PM10, 2024-2030.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Samhällsbyggnadsnämndens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Åtgärdsprogram för partiklar, PM10, 2024–2030 antas.

### Yrkanden

Gunnar Gustafsson (MP) yrkar att åtgärd 6, dubbdäcksförbud i åtgärdsprogrammet tidigareläggs. Att den utreds under 2025 för ett införande till vintersäsongen 25/26.

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--

Kommunstyrelsen

2024-11-05

Kristina Edlund (S), Linnea Jägestedt (M), Lars Vikinge (C), Elias Aguirre, Mikael Sanfridson (S), Annika Krutzén (M) och Christer Mård (LL) yrkar bifall till samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut.

Jörgen Ring (SD) yrkar bifall till samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut med ändringsyrkandet att åtgärd 4 och 6 avslås, samt avslag till Gunnar Gustafssons (MP) ändringsyrkande.

Stefan Erikson (M) yrkar bifall till samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut, avslag till Gunnar Gustafssons (MP) ändringsyrkande samt avslag till Jörgen Rings (SD) ändringsyrkande.

Liselotte Fager (KD) yrkar bifall till samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut med ändringsyrkandet att åtgärd 6 avslås samt att Gunnar Gustafssons (MP) ändringsyrkande avslås.

Sofia Frithioff (V) yrkar bifall till Gunnar Gustafssons (MP) ändringsyrkande och i övrigt bifall till samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut.

### Beslutsordning

Ordförande ställer proposition på Gunnar Gustafssons (MP) med fleras ändringsyrkande om att åtgärd 6 ska tidigareläggas mot Stefan Eriksons (M) med fleras yrkande om att avslå Gunnar Gustafssons (MP) med fleras ändringsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Stefan Eriksons (M) med fleras yrkande.

Ordförande ställer sedan proposition på Jörgen Rings (SD) med fleras yrkande om att avslå åtgärd 6 mot Stefan Eriksons (M) yrkande om att avslå Jörgen Rings (SD) med fleras yrkande om avslag till åtgärd 6 och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Stefan Eriksons (M) yrkande.

Ordförande ställer därefter proposition på Jörgen Rings (SD) yrkande om att avslå åtgärd 4 mot Stefan Eriksons (M) yrkande om att avslå Jörgen Rings (SD) yrkande om avslag till åtgärd 4 och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Stefan Eriksons (M) yrkande.

Slutligen ställer ordförande proposition på Kristina Edlunds (S) med fleras yrkande om bifall till samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt detsamma.

### Protokollsanteckningar

Åsa Wennergren (L) lämnar följande protokollsanteckning:

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--

Kommunstyrelsen

2024-11-05

"Liberalerna förstår att detta är ett batteri av åtgärder som kan tas i bruk vid behov. När det gäller punkten om hastighet tror vi dock att den är verkningslös då den inte kommer efterlevas mer än vad den redan idag görs med tanke på alla köer som gör att många ändå inte kan köra i maximala 40 km/h. Påverkan på nuvarande och framtida busslinjer är ett annat argument emot då man är beroende av att kunna köra snabbt för att vara konkurrenskraftiga."

Lars Vikinge (C) lämnar följande protokollsanteckning:

"Centerpartiet bifaller förvaltningens förslag till beslut om åtgärder för att minska halter av PM10, för att utan dröjsmål möjliggöra insatser. Dock vill vi anföra att den insats som ger i särklass störst effekt för att minska halter av PM 10, är ett lokalt avgränsat förbud mot dubbdäck på berörd gata. Vi vill att denna insats inkluderas i planen, i stället för att omnämnas som ett framtida alternativ 2028 när gränsvärden väntas ha skärpts ytterligare. Nämnden fattar detta beslut för att sänka halter av skadliga partiklar, med medborgarnas goda hälsa som syfte. Inte primärt för att efterleva en norm."

Gunnar Gustafsson lämnar följande protokollsanteckning:

"Som utredningen visar är dubbdäcksförbud den åtgärd som har störst effekt på bildningen av partiklar PM10. För att värna människors hälsa och livskvalitet yrkar jag att den tidigareläggs."

### Beslutsunderlag

Protokollsutdrag samhällsbyggnadsnämnden, 2024-10-16, § 145

Tjänsteskrivelse – Åtgärdsprogram för partiklar PM10 i Linköpings kommun, antagande 2024-09-16

Förslag till åtgärdsprogram för partiklar, PM10 2024–2030

Bilaga 1 - Underlagsutredning till åtgärdsprogram för PM10 i Linköping, SLB-analys, november 2023

Bilaga 2 - Konsekvensanalys av åtgärder

Bilaga 3 - Undersökning om åtgärdsprogrammet kan antas medföra betydande miljöpåverkan

Bilaga 4 - Samrådsredogörelse

---

Beslutet skickas till:  
Samhällsbyggnadsnämnden

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--